

ARKEOLOGIA

Turun yliopisto

VUOSIKERTOMUS 2021

Sisällysluettelo

Professorin tervehdys	1
Oppiaine henkilöinä	2
Geotalo	4
Opintojen rakenne	6
Opinnäytteet	9
Oppiaineen kenttätutkimuksia	13
Tutkimushankkeet	18
Apurahat	20
Julkaisut	23
Ulkomaanmatkat	45
Vuosikalenteri	51
Arkeologian yhdistys Vare	76
Kotimaisia yhteistyötahoja	78

Toimitus: Eeva Kondelin

Taitto: Eeva Kondelin

Kannen kuva: Turun Koroistenniemeltä löytynyt liitupiippu, Janne Harjula

Takakannen kartta: Joonas Kinnunen

Professorin tervehdys

Vuotta 2021 leimasi korona eli COVID-19-pandemia ja sen aiheuttama epävarmuus. Alkuvuoden optimismi pandemian pikaisesta väistymisestä vaihtui kärsivälliseen odotukseen, josko sukupolvikokemus joskus päättyisi. Opiskelijoiden kannalta tilanne oli valitettava. Vaikka opetusta oli saatavilla, opiskelu painottui kotona ruudun ääressä työskentelyyn – yksin ja vailla lähikontakteja. Näissä oloissa ryhmäytyminen oli haastavaa. Tätä kirjoittaessa tiedämme, että pandemia alkoi onneksi lopulta helpottaa vuoden 2021 lopulla.

Edellisen vuoden tapaan korona karsi valtaosan yleisöluennoista ja muista yhteisistä tapahtumista. Tilaisuuksien järjestämisessä oli viime hetkiin asti seurattava tautitilannetta ja noudatettava viranomaisten ohjeita, jotka saattoivat muuttua nopealla varoitusajalla. Osa tilaisuuksista peruttiin, osa siirrettiin tulevaisuuteen ja osa toteutettiin etämuodossa tai vähintään hybridinä. Konferenssi- ja tutkimusmatkat jäivät vähiin. Arkistot ja kokoelmat olivat vaikeasti saavutettavia ja osin suljettuina. Osa asioista saatiin onneksi toteutettua lähes normaaliin tapaan. Näihin kuului mm. erinomaisesti onnistunut opetuskaivaus Liedon Pettisissä.

Graduja valmistui vuoden varrella kuusi, mistä kaikki voimme iloita. Vuoden kohokohtiin kuului Ulla Moilasen väitös marraskuussa. Väitös ja siihen liittyvät artikkelit, etenkin Tyrvännön Suontaan miekkahaudan vainajan sukupuolidentiteettiä sivunnut teema, herättivät laajaa huomiota Suomen rajojen ulkopuolellakin. Kesällä 2021 *European Journal of Archaeologyssa* ilmestyneestä artikkelista tuli lehden ladatuin ja luetuin teksti. Esimerkki osoittaa, kuinka sisä-Suomessa sijaitseva alkujaan paikallisesti mielenkiintoinen arkeologinen löytö, voi perusteellisesti tutkittuna nousta kansainvälisen kiinnostuksen keskiöön.

Kaksi koronavuotta ovat nyt takana ja olemme palanneet lähes normaaliin. Luonto on muistuttanut meitä arkeologeille tutuista pandemioista. Korona ei ollut niistä pahin eikä varmasti ole edes viimeinen. Positiivisena seurauksena voidaan pitää opetuksen monimuotoistumista ja nopeata digiloikkaa etäyhteyksiin. Työ ja opiskelu tehostuvat, kun jatkossakin osan tapaamisista hoituu etänä. Aikaa jää muulle. Samalla olemme oppineet huomaamaan, miten tärkeätä ja arvokasta on sosiaalinen kanssakäyminen ja mahdollisuus kokoontua yksien seinien sisään.

Turussa 28.11.2022

Georg Haggrén

Oppiaine henkilöinä

FT, FSA, Visa Immonen
Professori
vialim@utu.fi
+358 46 921 0754

FT, Dosentti Henrik Asplund
Yliopistotutkija
asplund@utu.fi
+358 29 450 2996
+358 50 566 7916

FT, Dosentti Janne Harjula
Yliopisto-opettaja
janhar@utu.fi
+358 29 450 2997
+358 50 528 8784

FM Juha Ruohonen
Yliopisto-opettaja
jukaru@utu.fi
+358 29 450 2680
+358 50 449 5231

FT Sonja Hukantaival
Yliopisto-opettaja
sonja.hukantaival@utu.fi

Affilioituneet

FT, Dosentti Auli Bläuer (Akatemiatutkija, Luonnonvarakeskus)
FT Sonja Hukantaival (Postdoc-tutkija)
FM Annukka Debenjak-Ijäs (projektitutkija, 3D-hanke)
Ph.D. Georges Kazan (Kollegiumtutkija)
FT Satu Koivisto (Akatemian tutkijatohtori)
FM Anne-Mari Liira (osteoarkeologi)
FT, Dosentti Liisa Seppänen (vastuullinen tutkija, CaJu-projekti)
FM Ulnor Uotila (projektitutkija, CSCC)
HuK Alina Korte (arkisto- ja kokoelmaharjoittelija)
HuK Antti Laitinen (kenttätöyöharjoittelija)

Tohtorikoulutettavat

Ilari Aalto, Aki Arponen, Eeva Jonsson, Riku Kauhanen, Jussi Kinnunen, Joonas Kinnunen, Kim Krappala, Jenni Lucenius, Nina Manninen, Ville Mantere, Jussi Moisio, Timo Muhonen, Jani Oravisjärvi, Sofia Paasikivi, Hanna-Maria Pellinen, Mirva Pääkkönen, Juha Ruohonen, Mika Sarkkinen, Jasse Tiilikkala, Ulnor Uotila

Dosentit

Teija Alenius, Henrik Asplund, Auli Bläuer, David Gaimster, Janne Harjula, Markus Hiekkänen, Visa Immonen, Jukka Luoto, Heli Maijanen, Mikael A. Manninen, Heikki Matiskainen, Milton Nuñez, Markku J. Oinonen, Liisa Seppänen, John Schofield, Tuukka Talvio, Hannu Takala, Kari Uotila, Anna Wessman

Emeritusprofessorit

Jussi-Pekka Taavitsainen

Geotalo

Hämeenkadun ja Akatemiankadun kulmassa sijaitseva, keltaiseksi rapattu Geotalo pitää sisällään arkeologian oppiaineen tilat. Vuonna 1950 valmistunut rakennus, toiselta nimeltään Chemicum, on Erik Bryggmanin suunnittelema ja piti ennen sisällään Åbo Akademin kemianlaitoksen. Arkeologian oppiaine muutti rakennukseen elokuussa 2016 sen peruskorjauksen valmistuttua. Oppiaineen opetus-, tutkimus-, kokoelma- ja arkistotilat sijaitsevat Geotalon ensimmäisessä kerroksessa. Rakennuksen toinen ja kolmas kerros ovat kotipaikkana Turun yliopiston ja Åbo Akademin geologian oppiaineille ja sisältävät muun muassa tilat laboratoriotyöskentelyyn. Lisäksi yhteisiä varasto- ja tutkimustiloja löytyy kellarista ja ylemmistä kerroksista. Fyysinen läheisyys mahdollistaa myös tieteidenvälisen yhteistyön ja geologeilta löytyvätkin laitteet esimerkiksi ohuthietutkimukseen ja XRF-analyysiin.

Geotalo Hämeenkadun yli nähtynä. Kuva: Juha Ruohonen

Arkeologian oppiaineelta löytyvät tarvittavat välineet myös kenttätutkimuksiin, lapioista laserkeilaimeen. Lisäksi käytössä on tarkempia instrumentteja löytöjen tutkimiseen sekä useita ohjelmia mittaustulosten käsittelyyn ja analysointiin.

Geotaloon sijoitettu Turun yliopiston arkeologinen (TYA) kokoelma karttui vuoden 2021 aikana kahdella päänumerolla. Liedon Pettisten Alilamppulan kaivausaineisto (TYA 980:1-273) käsittää rautakauden kalmistolöytöjä. Lisäksi kokoelmaan luettelointiin mielenkiintoinen näyteaineisto (TYA 981:1-35) Paraisten (ent. Nauvon) Seilin kirkon kryptasta.

Yliopiston arkeologisen kokoelman löytöjä oli laajasti esillä joulukuussa 2021 avautuneessa Raision museo Harkon ”Polttokalmisto viikinkiajalta” -näyttelyssä. Näyttely esitteli Raision Ihalassa sijaitsevaa Siirin viikinkiaikaista polttokenttäkalmistoa uusimpien tutkimustulosten valossa. Turun yliopisto suoritti paikalla kaivauksia vuosina 1987–1991.

Harvinaisen hyvin säilynyt viikinkiaikainen avain (TYA 454:499) Raision Siirin polttokenttäkalmistosta. Kuva: Saara-Veera Härmä.

Kookas viikinkiaikainen hevosenkenkäsolki (TYA 546:17) Raision Siirin polttokenttäkalmistosta. Kuva: Saara-Veera Härmä.

Opintojen rakenne

Arkeologian opinnot koostuvat **kandidaatintutkintoon** kuuluvista perus- ja aineopinnoista sekä **maisterintutkintoon** kuuluvista syventävistä opinnoista. Kandidaatintutkinto on laajuudeltaan 180 opintopistettä, joista arkeologian ja historia-aineiden yhteisiä perusopintoja on 25 op ja pääaineen aineopintoja 70 op. Lisäksi tutkintoon kuuluu 110 op muita opintoja, joista 15 op koostuu kieli- ja viestintäopinnoista ja loput vapaavalintaisista opinnoista. Maisterintutkintoon kuuluu 80 op pääaineen syventäviä opintoja ja 40 op muita opintoja.

Arkeologian ja historian perusopinnot, 25 op

Historia ja arkeologia tieteenaloina, 5 op

Historian ja arkeologian taidot, 5 op

Aikakaudet, 15 op

Esihistoriasta keskiajan loppuun, 5 op (VI)

Varhaismoderni aika, 5 op

Moderni aika, 5 op

+

Arkeologian aineopinnot, 70 op

Arkeologian metodikurssit, 20 op

Esineet ja kiinteät muinaisjäännökset, 5 op (JH)

Arkeologian metodit ja aineistot, 5 op (SH)

Arkeologian valinnaiset opinnot, 10 op

Arkeologinen näkökulma menneisyyteen, 10 op

Suomen esi- ja varhaishistoria, 5 op (JH)

Historiallisen ajan arkeologia, 5 op (JH)

Arkeologian temaattiset opinnot, 30 op

Kenttätyökurssi 1, 5 op (HA)

Kenttätyökurssi 2, 5 op (HA)

Opetuskaivaus ja inventointi, 5 op (*JR*)

Jälkityökurssi, 5 op (*HA*)

Valinnaiset moduuliopinnot, 10 op

Arkeologian kandidaattiseminaari, 10 op

Arkeologian kandidaattiseminaari ja tutkielma, 10 op (*JR*)

+

Kieli- ja viestintäopinnot, 15 op

Suomen kielen kirjallinen viestintä, humanistinen tiedekunta, 2 op

Asiantuntijan vuorovaikutusosaaminen, humanistinen tiedekunta, 2 op

Suomen kielen kirjoittamisen ohjaus, humanistinen tiedekunta, 1 op

Ruotsin kieli: Humanistinen tiedekunta, kirjallinen taito, 3 op

Ruotsin kieli: Humanistinen tiedekunta, suullinen taito, 2 op

English: Academic and Professional Skills for Humanities I, 3 op

English: Academic and Professional Skills for Humanities II, 2 op

+

Sivuaineopinnot ja muut opinnot, 25-70 op

= Humanististen tieteiden kandidaatti

Arkeologian syventävät opinnot 80-120 op

Arkeologisen ajattelun syventäminen, 5 op (*VI*)

Valinnaiset arkeologian teoria- ja menetelmäopinnot, 5-15 op

Kenttätöprojekti, 5 op (*HA, JR*)

Työharjoittelu, 5 op

Esihistorian ja historiallisen ajan opinnot, 5-10 op (*VI*)

Tutkielmaopinnot, 50 op

Pro gradu –tutkielma, 40 op (*VI*)

Maisteriseminaari, 10 op (*VI*)

+

Sivuaineopinnot ja muut opinnot, 0-40 op

= Filosofian maisteri

Arkeologian vastuuopettajat nimikirjaimilla VI= Visa Immonen, HA= Henrik Asplund, JH= Janne Harjula, JR= Juha Ruohonen, SH= Sonja Hukantaival

Tohtorin tutkintoon johtaviin jatko-opintoihin kuuluu 200 opintopisteen laajuinen väitöskirja sekä 40-60 op:n laajuiset muut opinnot. Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitoksella tohtorikoulutusta koordinoi tohtoriohjelma Juno.

Arkeologian jatko-opinnot, 240 op

(tiedekunnan mallin mukaisesti)

Humanistisen tiedekunnan yhteiset tohtoriopinnot, 3 op

Perehtyminen jatko-opiskeluun, 1 op

Tutkimusetiikka ja hyvä tieteellinen käytäntö, 2 op

Arkeologian tutkijaseminaari, 8-10 op

Teoreettis-metodologiset ja oppihistorian opinnot, 8-10 op

Tieteellinen kirjoittaminen ja esitelmät, 5-15 op

Asiantuntijuus yhteiskunnassa, 5-10 op

Opetustaidot, 0-10 op

Valinnaiset opinnot, 0-10 op

Väitöskirja, 200 op

= Filosofian tohtori

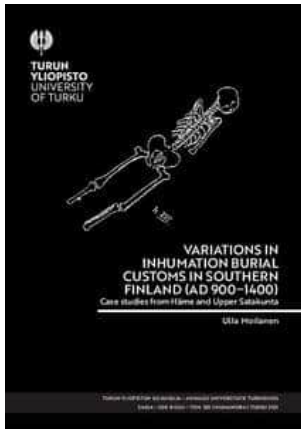
Avoimen yliopiston opiskelijat voivat suorittaa arkeologian ja historian perusopinnot osallistuen samoille kursseille tutkinto-opiskelijoiden kanssa. Avoimen yliopiston historia-aineiden vastuuhenkilö on Anu Laukkanen. Myös arkeologian aineopinnot ovat tarjolla avoimen yliopiston kautta, lukuun ottamatta vain pääaineopiskelijoille suunnattuja kenttätökurssi 2:sta ja kandidaattiseminaaria.

Arkeologiaan voi suorittaa myös **verkko-opintoja**, sillä oppiaine on osa Humanistista valtakunnallista verkko-opetushanketta. Hankkeen alla on lukuisia verkkokursseja, joiden korvaavuudesta arkeologian opintoihin sovitaan etukäteen yliopisto-opettaja Janne Harjulan kanssa.

Väitöskirjat

Ulla Moilanen

Variations in inhumation burial customs in Southern Finland (AD 900-1400): Case Studies from Häme and Upper Satakunta.

Annales Universitatis Turkuensis Ser B:
Humaniora
371 s.

Tämä työ käsittelee varhaiskeskiajan ja keskiajan (n. 900–1400 jaa.) ruumishautaustapoja Ylä-Satakunnan ja Hämeen alueilla. Työn tarkoituksena on selvittää aikakauden ruumishautausten löytökonteksteja sekä tarkastella hautaustapojen variaation tutkimuspotentiaalia. Menetelmä pohjautuu arkeotnologiseen analyysiin, jolla pyritään erottamaan ihmistoiminnan ja tafonomisten seikkojen vaikutus hautauksiin. Hautaustapojen variaatio korostaa yksilöllisen toimijuuden merkitystä. Yleisen variaation lisäksi vuoden 1200 tienoilla on mahdollisesti havaittavissa kaksois- ja joukkohautojen hienoista lisääntymistä. Yleisesti ottaen hautojen kontekstualisointi avaa mahdollisuuksia tutkia ja tulkita arkeologista materiaalia uusin tavoin sekä auttaa integroimaan aineiston osaksi laajempaa maantieteellistä, ajallista ja teoreettista keskustelua.

Väitöstilaisuus pidettiin perjantaina 19.11.2021 klo 12 Turun yliopiston humanistisessa tiedekunnassa aiheesta Variations in Inhumation Burial Customs in Southern Finland (AD 900–1400): Case studies from Häme and Upper Satakunta. Vastaväittäjänä oli professori Sarah Tarlow (Leicesterin yliopisto, Iso-Britannia) ja kustoksena professori Visa Immonen, Turun yliopisto.

Pro gradu -tutkielmat

Siiri Tuomenoja

Muutoksen merkit: Varhaiskristilliset kansanomaiset hautamerkit Ravattulan Ristimäellä ristiretkiajalla ja varhaiskeskiajalla. Tammikuu. 109 s. + 119 liites.

Tutkielma käsittelee Ravattulan Ristimäen hautamerkkejä. Alueen hautamerkkeihin liittyvän löytöaineiston analyysin pohjalta luodaan typologinen luokitusjärjestelmä hautamerkeille. Tutkimuksen kohteena ovat myös hautamerkkien suhde niiden alle haudattuihin vainajiin sekä erilaisten merkkien esiintyminen hautausmaan eri käyttövaiheissa sekä fyysisesti sen eri puolilla. Tutkielman perusteella hautamerkkejä on pystytetty enemmän ai-kuisille kuin lapsille ja niiden näyttävyys on mahdollisesti ilmaissut statusta. Merkkien käyttö on lisääntynyt kirkon rakentamisen jälkeen, mutta suuren variaation perusteella yhtä vakiintunutta merkintätapaa ei ole ollut.

Turkka Kaukametsä

Savumerkkejä? Hämeen ja Satakunnan maakuntien väliset rajapaikat Kangasalan Saarikylien Oinonkiven ja Punkalaitumen Yhivuoren välillä. Huhtikuu. 89 s.

Tutkielmassa pohditaan rajatulien polttamisen uskottavuutta esimerkiksi halkivahojen syntymisen taustalla. Tutkimusta varten hyödynnetään historiallisten Hämeen ja Satakunnan maakuntien rajapaikkojen inventointia, paikkatietoanalyysiä ja suullisia tiedonantoja. Tutkielmassa selviää, että kaikkien rajapaikkojen välillä ei ole esteetöntä näkymää. Uhripaikkojen haltuunotto ristiretkiajalla ja vesimyllyjen ilmaantuminen 1400-luvulla ovat voineet vaikuttaa rajoihin. Jotkut rajapaikkanimet ajoittuvat etymologiansa perusteella keskiaikaan, kun taas jotkut ovat hyvin vanhoja. Kaskeamiseen liittyvät rakenteet rajapaikoilla voivat viitata muuhun tulenkäyttöön.

Oona Jalonen

Köyliön kirkkohautausten vainajat: 1700-luvun lopun kirkon lattianalaisten multahautausten vainajien tunnistaminen arkeologisten ja kirjallisten lähteiden avulla. Huhtikuu. 64 s., 1 liites.

Tämän tutkielman pyrkimys on selvittää, onko forensisen arkeologian keinoin mahdollista identifioida historiallisen ajan ihmisjäänteitä. Tutkimuksen kohteena ovat kuusi vainajaa, joiden haudat tulivat esiin Köyliön kirkon vuoden 2015 remontissa. Lisäksi tutkielma analysoi ja tulkitsee muita tutkimuksen mahdollistamia tarkastelukohteita, kuten kirkkohautauksen saaneiden sukupuoli- ja ikäjakaumaa sekä köyliöläisille ominaisia hau-tauspiirteitä ja niiden suhdetta muihin suomalaisiin hautausapoihin. Vainajien identifioiminen osoittautui mahdolliseksi, joskin tulosten paikkansapitävyyttä on vaikea todentaa ilman DNA-testausta. Vainajien tunnistamistarkkuus vaihteli eri tekijöjen takia yhdestä seitsemään vaihtoehtoon.

Kati Haapala

Asukkaiden muokkaama elämä: mikroarkeologiaa 1700–1800-lukujen ratsutilalla Uskelassa. Huhtikuu. 88 s. + 8 liites.

Työssä tarkastellaan, miten ratsutilan asutus on muuttunut historiallisella ajalla. Mikroarkeologiaa hyödyntäen yhdistellään kirjallista ja esineellistä löytöaineistoa. Esineellisenä löytöaineistona käytetään uudisrakennusten tekemisen yhteydessä kerättyä materiaalia vuosilta 2005–2020, joka ajoittuu Suomensjärven kulttuurista nykyaikaan. Sekä esineellisen että kirjallisen aineiston tarkastelu on rajattu noin 1700-1800-luvuille. Tutkielma osoittaa, että tilan asutusrakenteessa ja varallisuudessa on tapahtunut muutoksia isäntien ja omistajien vaihtuessa. Teollistumisen ja massatuotantomenetelmien kehittymisen vaikutukset ovat havaittavissa esineaineistossa. Vaikka kirjallisen ja esineellisen aineiston kohdistaminen toisiinsa on ollut vain vähäisessä määrin mahdollista, aineistot tukevat toisiaan.

Tuukka Kumpulainen

Sujuva sorsan surma?: Šigir-tyyppin nuolenkärkien funktio kokeellisen ja vertailevan tutkimuksen valossa. Toukokuu. 89 s. 3 liites.

Tutkimus käsittelee Koillis-Euroopan mesoliittisella kivikaudella käytettyjen, luusta valmistettujen Šigir-tyyppin nuolenkärkien funktiota kokeellisen ja vertailevan tutkimuksen menetelmin. Tutkimuksen yhteydessä Šigir-tyyppin kärkiä ja niihin liittyvä kokonainen mesoliittinen jousiasejärjestelmä rekonstruoidaan ja kärkien funktiosta tehtyjä hypoteeseja testataan ampumakoesarjojen avulla. Kokeet osoittavat, että Šigir-tyyppin nuolenkärjet saavat nuolet toimimaan hydroplaneina, jotka ovat erityisen tehokkaita sorsalintujen metsästyksessä. Etnografisissa hydroplaanioluissa on morfologisia yhtäläisyyksiä mesoliittisiin Šigir-tyyppin kärkiin. Kokeellisen tuloksen perusteella on todennäköistä, että näiden kärkien alkuperäiset käyttäjät ovat tunteneet kärkien hydroplaaniominaisuuden siinäkin tapauksessa, että eivät ole tarkoituksella tavoitelleet sitä muotoilussa.

Saara Mäkelä

Löytökeskittymiä savimailla: Rautakautisten asuinpaikkojen tutkimus pelloilta. Marraskuu. 79 s.

Tutkielmassa tarkastellaan savipitoisilta pelloilta systemaattisen inventoinnin ja prospektoinnin yhteydessä havaittuja löytökeskittymiä. Aineisto on kerätty Aurajokilaaksoalueelta neljältä peltoalueelta. Tutkielmassa tulkitaan peltoalueiden luonne, funktio ja ajoitus kerätyn aineiston pohjalta. Löydöistä GPS-mittausten avulla tehtyjä levintäkarttoja tarkastelemalla peltoalueilta havaittiin löytökeskittymiä, jotka analysoitiin levinnän ja löytöaineiston perusteella. Aineiston eri löytöryhmien levintää tarkastelemalla tulkittiin peltoalueiden mahdollisia käyttötarkoituksia. Osa tutkituista alueista tulkittiin aineiston perusteella myöhäisrautakautisiksi asuinpaikoiksi, kun taas osa osoittautui epäselvemmiksi asuinpaikkoihin liittyviksi toiminta-alueiksi.

Kandidaatintutkielmat

Rauli Aalto

Metallinilmaisinelöydöt Liedossa - Rautakautisten esinelöytöjen levinneisyyden tarkastelu

Metallinetsintä harrastuksena on lisännyt suosiotaan viimeisen kymmenen vuoden aikana, ja tämän myötä arkeologinen materiaali on lisääntynyt paikoin runsaastikin. Liedon rikas esihistoria sekä sijainti Turun läheisyydessä ovat toimineet vetokijöinä menneisyydestä kiinnostuneille ja alueelta on metallinetsinnöissä saatu lukuisia rautakauden esineitä. Museovirastolle ilmoitettujen löytöesineiden tarkastelu levinneisyyskartoin tuo ne tarkempaan kontekstiinsa ja tuo myös havaintoja mahdollisista uusista kohteista. Tutkimusalueen laajuuden sekä irtolöydöistä saatavien niukkojen tietojen vuoksi esineiden kohdistaminen tarkempaan kontekstiin on ongelmallista, mutta joiltakin osin mahdollista.

Jusa Peltoniemi

Laivanhylky Kälviällä – Tuunalan kuolema vai ei?

Kokkolasta, Kälviän Rytikarista paikallistettiin 2017 laivanhylky, jonka voitiin otaksua olevan paikallisesti veistetty. Hylkyä dokumentoitiin tätä työtä varten 2020. Lisäksi sitä tarkasteltiin kontekstin, paikalliskirjallisuuden ja 1700-luvun laivapiirustusten kautta. Näiden perustella voitiin määritellä hyllyn todennäköiseksi alustyyppiksi jahti ja päätyä oletukseen sen tunnistamisesta kälviäläisten talonpoikien yhteisömuutoksessa olleeksi Alku-laivaksi ja ajoituksesta 1850-luvulle.

Kenttätutkimuksia

Opetuskaivaukset

Vuoden 2021 opetuskaivaukset järjestettiin elo-syyskuussa vuoden tauon jälkeen Liedon Pettisissä. Metallinilmaisinharrastajien löytämältä tutkimuskohteelta saatiin vuonna 2019 esille osia muun muassa laajasta polttokenttäkalmistosta, pyöreästä latomuksesta sekä matalasta hautaröykkiöstä. Tutkimuksia jatkettiin etenkin polttokenttäkalmiston ja latomuksen tarkemman laajuuden, ajoituksen ja luonteen selvittämiseksi. Alueelle kaivettiin myös monia koekuoppia. Kolmen viikon aikana osoittautui, että kohde on oletettua laajempi. Löytöaineisto oli runsas koostuen massalöytöaineistosta (mm. keramiikkaa 505 kpl, palanutta luuta 1153 kpl, savikuonaa 11 kpl, lasihelmiä 4 kpl, miekan osia 3 kpl, niittinauloja 2 kpl, karhunhammasriipus, rannerenkaan kappale, keihäänkärki, rautaveitsi, kilvenkupura). Kenttätöopetuksesta vastasi yliopisto-opettaja Juha Ruohonen ja dokumentoimisesta kenttätö-

harjoittelija Antti Laitinen. Kurssille osallistui kymmenen arkeologian pää- ja sivuaineopiskelijaa sekä runsaasti vapaaehtoisia. Erityisesti mainittakoon hienosti sujunut yhteistyö kaivauksille osallistuneiden metallinilmaisinharrastajien kanssa.

Yksi opetuskaivausten tutkimusalueista Pettisissä oli kallion kuppeeseen sijoittuva polttokenttäkalmisto. Kuva: Juha Ruohonen.

Kenttätökurssi 2

Arkeologian aineopintojen Kenttätökurssi 2 (5 op) keskittyy mittalaitteisiin, kartoitukseen ja dokumentointiin. Oppiaineen opetuskaivauksen jatkuttua vuoden tauon jälkeen Liedon Pettisten Alilamppulan polttokalmiston alueella, suoritti kurssi pääosan harjoituksistaan siellä. Tavoitteena oli mm. yleiskartoituksen täydentäminen sekä uusien kiintopisteiden luominen, jotta kartoitus voitaisiin ulottaa aiempaa laajemmalle. Tärkeätä oli kiintopisteiden mittaust sekä peruskoordinaatistossa (ETRS-TM35FIN) että tutkimusalueen omassa koordinaatistossa, mahdollisimman pienin satelliittipaikannus- ja orientointivirhein. Lisäksi harjoiteltiin laserkeilausta ja fotogrammetriaa Kaarinan Muikunvuoren muinaisjäännösalueella, jossa dokumentoitiin kahta kuppikiveä.

Kartoitusharjoitukset takymetrillä kuuluvat Kenttätökurssi 2 ohjelmaan. Kuva: Henrik Asplund.

Inventointikurssin toisella kenttätöharjoituskerralla tutustuttiin Kaarinan seudun kuppikiviin. Kuva: Juha Ruohonen.

Inventointikurssi

Vuoden 2021 inventointikurssi järjestettiin syksyn aikana hybridiopetuksena. Kurssin aluksi pidettiin kaksi luentokertaa etänä, joissa esiteltiin yleisimpiä inventointimenetelmiä ja kenttätövälineitä sekä jaettiin aiheeseen liittyvää oheismateriaalia ja keskusteltiin itsenäisesti suoritettavista pienryhmätehtävistä. Kurssin kenttätöharjoitukset järjestettiin lokakuussa Salon Veitakkalassa ja Lopella sekä Kaarinan Ravattulassa. Ravattulassa tutustuttiin aiempien vuosien tapaan moniin eri muinaisjäännytystyyppisiin niitä mitaten ja dokumentoiden. Salossa Uskelanjokeen viettävillä pelloilla harjoiteltiin sekä järjestelmällistä pintapoimintaa että metallinilmaisinspektointia rautakautista asuinpaikkaa etsien. Läheisellä mäkialueella käytettiin lisäksi maanäytekairaa ja kaivettiin koekuoppia sekä -pistoja. Kurssille osallistui yhdeksän arkeologian pää- ja sivuaineopiskelijaa.

Muu kenttätötoiminta

Ravattulan Ristimäki -projektiin liittyen heinäkuussa järjestettiin ohjattu metallinilmaisinspektointi Ravattulan Linnavuoren ympäristössä. Elokuussa vastaavanlainen tutkimus järjestyi Ravattulan kylmäen edustan peltoalueelle. Mukana oli arkeologian opiskelijoita sekä metallinilmaisinharrastajia. Oppiaine järjesti myös Aimalankankaan keskiaikaisen kirkkomaan kaivaukset heinä- ja elokuussa Lempäälässä. Mukana oli oppiaineen henkilökuntaa, opiskelijoita sekä paikallisia kotiseutuharrastajia.

Kaarinan Ravattulasta kylmäen edustalta pintapöiminnassa havaittu karhunhammasriipus. Kuva: Juha Ruohonen.

Tutkimushankkeet

Muutoksen veistäjät: Puunkäytön verkostot Koillis-Euroopassa 1100–1600.

Visa Immonen, Suomen Akatemia

Turun vanhankaupungin kulttuuriperintö unelmina, taistelutantereena ja urbaaniympäristönä.

Visa Immonen, Turun kaupunkitutkimusohjelma

Turun keskiaikaiset maaseutukylät osana kaupungistumisen historiaa.

Visa Immonen, Jenny ja Antti Wihurin rahaston apuraha

Evakot Suomen ruotsinkielisillä alueilla.

Riku Kauhanen, Sigillum oy ja Turun yliopisto

Kodjalan Lukkalan talon pihamaan kajoamattomat tutkimukset kirkonpaikan selvittämiseksi.

Jussi Kinnunen, Kodjalan kirkkotutkimuksen tuki ry

Pottery, Chemistry and Petrography. Neolithic figurines and vessels from Åland and the Baltic.

Jenni Lucenius, KKS-Kontoret för keramiska studier

Juvan rautakautinen asutuskuva & Juva Partalan kuninkaankartano – hankkeet.

Juha Ruohonen, Turun yliopisto, Juvan kunta

Lempäälän Aimalakankaan tutkimushanke.

Juha Ruohonen, Turun yliopisto ja Lempäälä-Seura ry

Liedon Pettisten rautakautinen 'nekropoli'.

Juha Ruohonen, Turun yliopisto

ARKEOLOGIA

Ravattulan Ristimäki –hanke.

Juha Ruohonen, Turun yliopisto ja Suomen muinaistutkimuksen tuki ry

Ravattulan muinaispuku.

Juha Ruohonen ja työryhmä, Turun yliopisto ja Suomen muinaistutkimuksen tuki ry

Kirjasalon tasavallan historia.

Hannu Takala, Turun yliopisto

Apurahat

Eeva Jonsson: *Fluctuations in the import of coins from the German Empire c. 950-1145.*

Gunnar Ekströms stiftelse för numismatisk forskning, **425 040 SEK.**

Ville Mantere: *Väitöskirjatyö.*

Jenny ja Antti Vihurin rahasto, **26 000 €.**

Jussi Kinnunen: *Väitöskirjatyö.*

Emil Aaltosen säätiö, **23 100 €.**

Visa Immonen: *Research Fellowship.*

Canon Foundation in Europe, **9200 €.**

Juha Ruohonen: *Salonjokilaakson inventointihanke.*

Varsinais-Suomen rahasto, Suomen Kulttuurirahasto, **5000 €.**

Ville Mantere: *Väitöskirjatyö.*

Suomen muinaismuistosäätiö, **1000 €.**

Ville Mantere: *Matka-apuraha.*

Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto, **600 €.**

Ville Mantere: *Matka-apuraha.*

Suomalais-tanskalainen kulttuurirahasto, **500 €.**

Ville Mantere: *Matka-apuraha.*

Suomalais-norjalainen kulttuurirahasto, **500 €.**

Ville Mantere: *Matka-apuraha.*

Tohtoriohjelma JUNO, **500 €.**

Jenni Lucenius: *Väitöskirjatyö.*

Tohtoriohjelma JUNO, **490 €.**

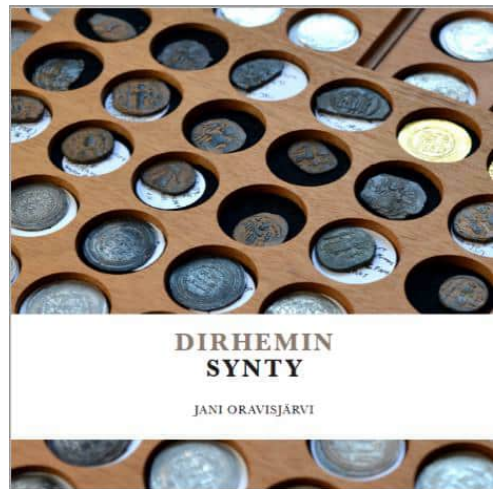
Julkaisut

Dirhemien synty

Jani Oravisjärvi

Coins & History Foundation,
Almere, Alankomaat.

167 s.

Teos kertoo varhaisen islamilaisen kulttuurin rahoista. Islaminusko syntyi laajalla alueella, jolla oli takanaan pitkä historia rahan valmistamisen ja käytön suhteen. Astuessaan valloittajan saappaissa varhaisempien kaupunkikulttuurien alueille kohtasivat varhaiset muslimit useita uskonnollisia kysymyksiä, joita ei oltu kohdattu profeetta Muhammadin eläessä. Yksi keskeinen kysymys liittyi rahanlyöntiin. Kuinka lyödä rahaa islaminuskoa kunnioittaen? Tämä teos tarkastelee tuota prosessia, jonka lopputuloksena syntyi oman aikansa ylivoimaisin rahajärjestelmä, joka oli laajan ihailun kohteena myös Euroopassa, ja raha, jota viikingit toivat valtavat määrät Pohjois-Eurooppaan.

Portti maailmalle: Vääksyn kanava 150 vuotta

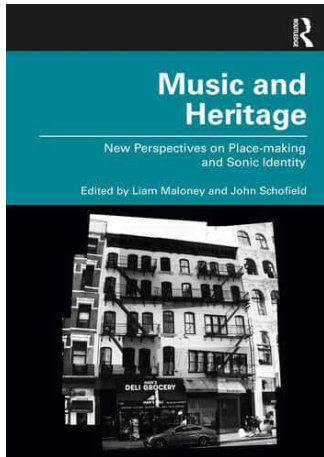
Toim. Reetta Nousiainen, Riitta Niskanen & **Hannu Takala**

Lahden kaupunginmuseo, Lahti.

91 s.

Vääksyn kanava Asikkalassa yhdistää Päijänteen ja Vesijärven toisiinsa. Päijänteellä aukeavat matkailijoiden mieltä hivelevät

silmänsäntamattomiin ulottuvat järvenselät ja kauniit maisemat sekä ennen kaikkea metsät, joita myös teollisuus on tarvinnut raaka-aineikseen. Vesijärven eteläpäässä laivaliikenne yhdistyy rautatieverkkoon. Vääksyn kanavan valmistumisesta tuli 2021 kuluneeksi 150 vuotta. Merkkivuoden kunniaksi ilmestyneessä artikkelikokoelmassa käsitellään monipuolisesti kanavan historiaa, sen liikennettä ja koko kanavaympäristön suunnittelua ja rakentumista sellaiseksi kokonaisuudeksi, jollaisena se tänä päivänä tunnetaan. Julkaisu on suunnattu kaikille vesiliikenteestä, matkailusta, historiasta ja ylipäänsä rakennetusta ympäristöstä kiinnostuneille. Vanhat valokuvat herättävät muistoja ja artikkeleissa tulee esiin monipuolisesti tietoa Vääksyn menneisyydestä ja nykyisyydestä. Teos kertoo, miten kanava on syntynyt ja muuttanut yhden pitäjän elämää ja miten tuota perintöä vaalitaan.

Music and Heritage: Perspectives on Place and Sonic Identity

Toim. Liam Maloney & **John Schofield**

Routledge, London.

260 s.

Music and Heritage provides new thinking about the diverse ways people engage with heritage. By exploring the relationships that exist between mu-sic, place and identity, the book illustrates how people form attachments

to place and how such attachments are represented by sound and music-making.

Presenting case studies and perspectives from across a range of genres, the volume argues that combining music with heritage provides an alternative and productive opportunity to think about heritage values and place attachment. Contributions to this edited collection use a diversity of methods, perspectives, cues and genres to reflect critically on issues related to these and other interconnections in ways that encourage new thinking about the character, meaning and purpose of cultural heritage, and the various ways in which people can interact with it through sound – thus re-encountering the supposedly familiar world around them.

Taking heritage studies, musicology and place-making research in new directions, Music and Heritage will be of interest to academics and students engaged in the study of heritage, history, music, geography and anthropology. It will also be relevant to those with an interest in how music relates to place-making and place attachment, as well as to practitioners and policy-makers working in the planning, design and creative sectors.

Muut julkaisut

A

Abraham, Vojtěch; Hicks, Sheila; Svobodová-Svitavská, Helena; Bozilova, Elissaveta; Panajiotidis, Sampson; Filipova-Marinova, Mariana; Eldegard Jensen, Christin; Tonkov, Spassimir; Agnieszka Pidek, Irena; Swieta-Musznicka, Joanna; Zimny, Marcelina; Kvavadze, Eliso; Filbrandt-Czaja, Anna; Hättestrand, Martina; Karlıoğlu Kılıç, Nurgül; Kosenko, Jana; Nosova, Maria; Severova, Elena; Volkova, Olga; Hallsdóttir, Margrét; Kalnina, Laimdota; Noryśkiewicz, Agnieszka M.; Noryśkiewicz, Bożena; Pardoe, Heather; Christodoulou, Areti; Koff, Tiiu; Fontana, Sonia L.; **Alenius, Teija**; Isaksson, Elisabeth; Seppä, Heikki; Veski, Siim; Pędziszewska, Anna; Weiser, Martin & Giesecke, Thomas 2021. Patterns in recent and Holocene pollen accumulation rates across Europe – the Pollen Monitoring Programme Database as a tool for vegetation reconstruction. *Biogeosciences*, 18, 4511–4534. [<https://doi.org/10.5194/bg-18-4511-2021>]

Alava, Juan José; Jones, Jen; Calle, Paola; Alarcón, Daniela; Muñoz-Pérez, Juan Pablo; Tirapé, Ana; Muñoz-Abril, Laia; Hobbs, Catherine; Townsend, Kathy; Domínguez, Gustavo; Uyaguari, Miguel; Denking, Judith; Piedrahita, Paolo; Reyes, Harry; Fair, Patricia; Galloway, Tamara; Grove, Jack; Lewis, Ceri & **Schofield, John** 2021. Multiple Anthro-po-genic Stressors in the Galápagos Islands’ complex socio-economic system: interactions of marine pollution, fishing pressure and climate change with management recommendations. *Integrated Environmental Assessment and Management*. [<https://doi.org/10.1002/ieam.4661>]

Alenius, Teija; Heikkilä, Maija; Marquer, Laurent; Ojala, Antti & Molinari, Chiara 2021. The environment they lived in: anthropogenic changes in local and regional vegetation composition in eastern Fennoscandia during the Neolithic. *Vegetation History and Archaeobotany* 30(4), 489-506. [[10.1007/s00334-020-00796-w](https://doi.org/10.1007/s00334-020-00796-w)]

B

Belova, Daria & **Schofield, John** 2021. Collaborative Experimentation in the Urban Process: Activism and Everyday Heritage in Krasnoyarsk (Siberia, Russia). *International Journal of Heritage Studies* 28.4, 2021: 538-58.

Bläuer, Auli; Hukantaival, Sonja; Saarinen, Riikka; Hirvilammi, Maarit & **Ratilainen, Tanja** 2021. Pelataanko babkaa? Naudanluisia pelinappuloita keskiaikaisesta Turusta. *Pelitutkimuksen vuosikirja*: 74–83.

Bryning, Emma; Kendall, Charlie; Leyland, Megan; Mitman, Tyson & **Schofield, John** 2021. Fame and Recognition in Historic and Contemporary Graffiti: Examples from New York City (US), Richmond Castle and Bristol (UK). *World Archaeology* 53.3, 2021: 435-450.

D

Dunlop, Gair & **Schofield, John** 2021. ‘The Technological Sublime’: Combining Art and Archaeology in Documenting Change at the Former RAF Coltishall (Norfolk, UK). *Internet Archaeology* 56, 2021. [<https://doi.org/10.11141/ia.56.16>]

G

Gaimster, David 2021. New Faith, new home, new stove: the role of the Hanseatic ceramic trade in the transmission of new confessional and political identities in the northern European home, c. 1500-1600. R. Berg, A. Coralini, A.K. Kopenen and R. Välimäki eds., *Tangible Religion. Materiality of Domestic Cult Practices from Antiquity to Early Modern Era*. Acta Instituti Romani Finlandiae, Rome. vol.49, Institutum Romanum Finlandiae (Rome) 2021: 271-282

Gaimster, David 2021. Material culture, archaeology and defining modernity: case studies in ceramic research. *Writing Material Culture History*. Anne Gerritson and Giorgio Riello eds. London: Bloomsbury (2nd edition) 2021: 77-83

H

Harfield, Clive & **Schofield, John** 2021. (Im)material Culture: Towards an Archaeology of Cybercrime. *World Archaeology* 52.4, 2021: 607-618.

Harjula, Janne; Immonen, Visa & Salonen, Kirsi 2021. Keskiajan kirjallinen kulttuuri Turussa – kielet arkeologisissa löydöissä, esineissä ja tekstilähteissä. Teoksessa Kolehmainen, Leena; Liira, Aino & Nummila, Kirsi-Maria (toim.), *Kieliä ja kohtaamisia Turun historiassa: Näkökulmia monikielisyteen*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura: 43–74.

Harjula, Janne; Immonen, Visa & Salonen, Kirsi 2021. Medieval Literacy in Turku – Material and Linguistic Remains from a Multilingual Townscape. In Kasper H. Andersen, Jeppe Büchert Netterstrøm, Lisbeth M. Imer, Bjørn Poulsen and Rikke Steenholt Olesen (eds.), *Urban Literacy in the Nordic Middle Ages*. (Utrecht Studies in Medieval Literacy 53.) Turnhout: Brepols: 199–229.

Hukantaival, Sonja 2021. International Magic? – Finnish Folk Magic Objects in a European Context. *Temenos: studies in comparative religion* 57 (2): 155–80.

Hukantaival, Sonja 2021. Folk magic in town: Signs of material magic in archaeological excavations in Turku, Finland. *SKAS*, 1: 2–23

I

Immonen, Visa & Malinen, Ismo 2021. 3D Imaging in Museums. Teoksessa Robbins, Nina; Thomas, Suzie; Tuominen, Minna & Wessman, Anna (toim.), *Museum Studies – Bridging Theory and Practice*. Paris & Jyväskylä: ICOFOM & University of Jyväskylä, Open Science Centre: 253–270.

Immonen, Visa 2021. Menneisyyden näyttäminen on tulevaisuuden tekemistä. *Kohti vuotta 2029 -blogi* 11.1.2021. Turku: Turun kaupunki. [<https://www.turku.fi/blogit/kohti-vuotta-2029/menneisyyden-nayttaminen-tulevaisuuden-tekemista>]

Immonen, Visa & Harjula, Janne 2021. Something distinct, or business as usual? Interpreting the plan of the late medieval Bridgettine Monastery in Naantali, Finland. *Religions* 12(6), 432. [<https://doi.org/10.3390/rel12060432>]

Immonen, Visa & Mäki, Maija 2021. Kulttuuriperintö koronakriisistä selviytymisen voimavarana. *Turun Sanomat* 13.3.2021. [<https://www.ts.fi/puheenvuorot/5248593/Kulttuuriperinto+koronakriisi+sta+selviytymisen+voimavarana>]

Immonen, Visa & Salminen, Tapio 2021. Keskiaikainen papin sinettileimasin Siuntiossa. *Suomen Kirkkohistoriallisen Seuran Vuosikirja*. 2020: 120–132.

J

Jonsson, Eeva 2021. Jomala church, Åland Islands – Coin offerings to the Virgin Mary and the long Reformation. Coins in Churches. *Archaeology, Money and Religious Devotion in Northern Medieval Europe* (reds. Svein H. Gullbekk, Christoph Kilger, Steinar Kristensen och Håkon Roland), 2021: 351–375.

Jonsson, Eeva & Oravisjärvi, Jani 2021. Fjärran mynt. Vikingatida fynd med mynt från Indien och Kina. *Svensk Numismatisk Tidskrift* 2021:7, 153–155.

Jonsson, Eeva 2021. Metalldetektering och de nya vikingatida myntskatterna i Sverige åren 2005–2017 – en översikt. *Svensk Numismatisk Tidskrift* 2021:5, 109–113.

Jonsson, Eeva 2021. Kristoffer Baijerilaisen (1440–1448) Turun aurto Tukholman saaristossa sijaitsevasta Djuröistä. *Numismaattinen Aikakauslehti – Finsk Numismatisk Tidskrift* 2021:4, 97–99.

Jonsson, Eeva 2021. Sancta Colonia präglingar på fyrkantiga plantsar – några tankar och ett nytt fynd från Roes, Grötlingbo socken, Gotland. *Myntstudier* 2021:1, 42–46.

K

Karisto, Maikki; Kirjavainen, Heini; Riikonen, Jaana & **Ruohonen, Juha** 2021. Ravattuladräkten. Gravfynd som grund för en forndräkt. Suomen muinaistutkimuksen tuki ry.

Kauhanen, Riku 2021. Maanhankintalaki ja ruotsinkielisten ja kaksikielisten kuntien asutustoiminnan linjat 1945–1946. *Ennen ja nyt: Historian tietosanomat* 2/2021 (Vol 21).
[<https://doi.org/10.37449/ennenjanyt.102559>]

Kauhanen, Riku 2021. Empatian avulla sodan kokemukseen – Sodan ja rauhan keskus Muisti. *Ennen ja nyt: Historian tietosanomat* 6/2021 (vol. 21). [<https://doi.org/10.37449/ennenjanyt.112256>]

Kauhanen, Riku 2021. Suojeluskunnat vapaussodan muistelijana ja muistojen taltioijina 1918–1939. Julkaisussa Anaja, Markus (toim.) *Suojeluskuntaperheen perinnetyö 1981-2021: välähdyksiä menneestä ja kurkistus tulevaan.* 2021: 104–127.

Kauhanen, Riku 2021. Katsaus valkoisten ja vapaussodan perintöön. *Ennen ja nyt: Historian tietosanomat* 4/2021 (vol.21).
[<https://doi.org/10.37449/ennenjanyt.109720>]

Kauhanen, Riku 2021. Mielikuvia karjalaisista ja ruotsinkielisistä. Kirja-arvio Aapo Roseliuksen ja Tuomas Teporan teoksesta *Muukalaisten invaasio – Siirtoväki Suomen ruotsinkielisillä alueilla 1940–1950.* [<https://agricolaverkko.fi/review/mielikuvia-karjalaisista-ja-ruotsinkielisista/>]

Kauhanen, Riku 2021. Metsäkaartilaisia etsimässä - Jatkosodan aikaisia piilo- ja pakopaikkoja. *Arkeologia nyt* 2021: 14–17.

Kazan, Georges 2021. The Church of the Virgin of the Pharos in Constantinople. *Gods' Collections Project*.
[<https://www.godscollections.org/case-studies/the-church-of-the-virgin-of-the-pharos-in-constantinople>]

Kazan, Georges 2021. Building Bridges: Ideas for Growth. *Career in Southwest Finland*. [<https://careerinsouthwestfinland.fi/building-bridges-ideas-for-growth-through-attraction-integration-and-exchange/>]

Kazan, Georges 2021. Interdisciplinary Research and Institutes for Advanced Studies – a perspective. *University of Turku Collegia TCSMT & TIAS*. [<https://blogit.utu.fi/collegia/2021/11/22/interdisciplinary-research-and-institutes-for-advanced-studies-a-perspective/>]

Kershaw, Jane; Merkel, Stephen W.; **Orasjärvi, Jani**; Kooijman, Ellen & Kielman-Schmitt, Melanie 2021. The scale of dirham imports to the Bal-tic in the ninth century. New evidence from archaeometric analyses of early Viking-Age silver. *Fornvännen* 116: 185-204.

Kinnunen, Jussi 2021. Uutta tutkimuspohjaa itämerensuomalaisten kansojen alkuperän selvitykseen - LANG, V. (2020). Homo Fennicus - Itä-merensuomalaisten etnohistoria. *Terra* 133(2): 107–109.

Kinnunen, Jussi 2021. Muinaiskaupungin jäljillä - Koroisten tilan pohjoispellon maatutkaus. *SKAS* 1/2021: 61–76.

L

Lamppu, Emilia & **Ruohonen, Juha** 2021. Suomalaiset muinaispuvut. Värityskirja. Suomen muinaistutkimuksen tuki ry.

Lempiäinen-Avci, Mia; Elo, Riikka; **Alenius, Teija;** **Bläuer, Auli;** Huttunen, Sanna; **Saloranta, Elina & Ratilainen, Tanja** 2021. A Medieval Latrine and a Yard in Turku, southwest Finland – A multidisciplinary Study of Ecofacts. *Fennoscandia archaeologica* XXXVIII (2021).

M

Maijanen, Heli 2021. Ruumiin lahjoittamisesta tieteelle: kyselytutkimuksen tuloksia. *Muinaistutkija* 4/2021.

Maijanen, Heli 2021. Testing of published sex estimation standards for femoral and humeral head diameter in Finnish skeletal samples. *Fennoscandia Archaeologica* XXXVIII: 125-134.

Maijanen, Heli; Junno, Juho-Antti; Keisu, Asla; Niinimäki, Jaakko; Lehenkari, Petri & Oura, Petteri 2021. Sex estimation from knee breadth dimensions in a Finnish population. *Legal Medicine* 51:101873.

Maijanen, Heli; Junno, Juho-Antti; Mannermaa, Kristiina; Niskanen, Markku & **Wessman, Anna** 2021. Re-analysis of the Levänluhta skeletal material: Sex and stature estimation of individuals in an Iron Age water burial in Finland. *International Journal of Osteoarchaeology* 31(3): 347–357.

Maijanen, Heli 2021. Dokumentoidut luukokoelmat forensisen antropologian tietolähteinä. *Kalmistopiiri*.

[<https://kalmistopiiri.fi/2021/02/07/dokumentoidut-luukokoelmat-forensisen-antropologian-tietolahteina/>]

Maijanen, Heli 2021. Lahjoitettujen ruumiiden käyttö tafonomian tutkimuskeskuksissa edistää forensista tutkimusta. *Kalmistopiiri*.

[<https://kalmistopiiri.fi/2021/03/08/lahjoitettujen-ruumiiden-kaytto-tafonomian-tutkimuskeskuksissa-edistaa-forensista-tutkimusta/>]

Maloney, Liam & **Schofield, John** 2021. Sonic identity and the making of heritage: ‘This must be the place’. In Maloney, L. and Schofield, J. (eds), *Music and Heritage: Perspectives on Place and Sonic Identity*. London: Routledge, 2021: 1-9.

Maloney, Liam & **Schofield, John** 2021. Records as Records: Excavating the DJ’s Sonic Archive. Submitted to *Archives and Records* 2021. Published ahead of print:

[<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23257962.2021.2001319>]

Mantere, Ville & Kashina, Ekaterina 2021. Kamennyye izdeliya s golovoy zhivotnogo iz kollektsiy NMRK v shirokom kul'turnom kontekste. Teoksessa: Shakhnovich, M. (ed.) *Sbornik k 150-let yubileyu Natsional'nogo muzeya Respubliki Kareliya*. *Vestnik Natsional'nogo muzeya Respubliki Kareliya* 8, 243-253.

Moilanen, Ulla; Pesonen, Petro; Norvik, Miina; Saipio, Jarkko; Vesakoski, Outi; **Immonen, Visa** & Onkamo, Päivä 2021. New tools for studying Finnish archaeology and Uralic languages. *Antiquity* 2021.

[<https://doi.org/10.15184/aqy.2021.113>]

O

Oravisjärvi, Jani 2021. Huutokauppaluettelot numismaattisen tutkimuksen lähdeaineistona. *Numismaattinen aikakauslehti* 2/2021: 38-43.

P

Pellinen, Hanna-Maria; **Aalto, Silja**; **Kinnunen, Jussi**; **Tolvi, Akseli** & **Immonen, Visa** 2022. Tiilentekijöitä jäljittämässä Turun Kakskerran Poralan kylätontilla. *SKAS* 2/2021: 38–54.

Price, T. Douglas; **Bläuer, Auli**; Oras, Ester & **Ruohonen, Juha** 2021. Baseline 87Sr/86Sr values in southern Finland for isotopic proveniencing and a case study of the cemetery of Kaarina Ravattula Ristimäki. *Fennoscandia Archaeologica* XXXVIII: 135-151.

R

Ratilainen, Tanja; Oinonen, Markku; Lindroos, Alf; **Harjula, Janne**; **Immonen, Visa** & Salonen, Kirsi 2021. The Contribution of Bricks and Mortar in the Chronology of the Fortified Site of Koroinen, Finland. In Biermann, Felix; Crettaz-Stürzel & Herrmann, Christopher (eds.), *Burgen im Ostseeraum und ihr europäischer Kontext*. (Castella Maris Baltici XIV.) Langenweissbach: Beier & Beran: 33–54.

Riikonen, Jaana & **Ruohonen, Juha** 2021. The "Ravattula" Hairdo from Grave 20/2016: New Information on Iron Age Hairstyles. *Fennoscandia Archaeologica* XXXVIII: 193-198.

Ruohonen, Juha 2021. Uskelan pitäjän muinaisjäännösten inventointi kesällä 1927. *Hakastarolainen* 2022. Salo-Uskelan Seura ry.

Ruohonen, Juha 2021. Pääkallonpaikoilla. Retziuksen retkikunnan kaivauskohteet vuonna 1873. *Muinaistutkija* 4/2021.

S

Schofield, John 2021. Confronting the Cold War: Archaeologies of Protest and Opposition. In Casella, E. and Nevell, M., (eds), *Oxford Handbook of Industrial Archaeology*. Oxford University Press.

Schofield, John 2021. Heritage sans Frontières: Over the Wall with the 'Free Birds' of East Berlin. In S. Bogner, S. Butenschön, J. Elżanowski, S. Herold, K. Krepelin, F. Michler and G. Stapel (eds), *Denkmalwelten und Erbediskurse: Für Gabi Dolff-Bonekämper*. Berlin: Urbanophil Verlag, 2021: 120-132.

Schofield, John, Aylmer, Jerry, Donnelly, Andy, Jones, Jen, Muñoz-Pérez, Juan Pablo, Perez, Elena, Scott, Callum, Townsend, Kathy 2021. Contemporary archaeology as a framework for investigating the Impact of Single-use Plastic Bags on Environmental Pollution in Galápagos. *Journal of Contemporary Archaeology* 7.2, 2021: 276-306.

Schofield, John; Cocroft, Wayne & Dobronovskaya, Marina 2021. Cold War: a Transnational Approach to a Global Heritage. *Post-Medieval Archaeology* 55.1, 2021: 39-58.

Schofield, John; Praet, Estelle; Townsend, Kathy & Vince, Joanna 2021. ‘COVID Waste’ and Social Media as Method: An Archaeology of PPE and its Contribution to Policy. *Antiquity* 95 (380), 2021: 435-449.

Seppänen, Liisa; Helamaa, Maija & Takala, Hannu 2021. Löydöt arvopuntarissa. Arkeologisten esinelöytöjen valokoitumisesta museon kokoelmiin. *Suomen Museo* 2021: 71-100.

Stanton, Aleen Leigh & **Schofield, John** 2021. Reimagining Nashville: The Changing Place of Country. *The Historic Environment Policy and Practice* 12.1, 2021: 203-221.

T

Takala, Hannu; Shakhnovich, Mark; Tarasov, Aleksei & Malinen, Anssi 2021. Mesolithic Site locations in River valleys in Karelia West of Lake Ladoga, Russia. In Dusan Boric et al. (eds.) Forging assemblages. *Proceedings of the Ninth International Conference on the Mesolithic in Europe, Belgrad* 2015, 345-354.

Takala, Hannu 2021. Talvisodan rajansiirtoesitys ei tullut tyhjästä. *Kanava* 5/2021.

Tuomenoja, Siiri 2021. Kansan kuvastajat – Ravattulan Ristimäen hautakivet ja puiset hautamerkit. *Arkeologia nyt* 2021: 28–33

W

Wright, Ron & **Schofield, John** 2021. The City as Archive: How industry and electronic music forged Sheffield's sonic identity. In Maloney, L. and Schofield, J. (eds), *Music and Heritage: Perspectives on Place and Sonic Identity*. London: Routledge, 2021: 91-102.

Wright, Barry; Pearson, Hannah; Scott, Callum; Spikins, Penny & **Schofield, John** 2021. Autism and engagement with material culture. Submitted to *Interdisciplinary Science Reviews* 2021. Published ahead of print at:

[<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03080188.2021.1951062>]

Ulkomaanmatkat

Norja, Oslo

Posterit ja esitelmä aiheesta “A Voice of Mighty Women from Viking-Age Finland. Viking-Age, Finnish necklaces of “Linnaniemi”-type – their Dating, Origin and Use.” Posterit toteutettiin yhteistyönä Oslon kulttuurihistoriallisen museon (UiO) kanssa osana kansainvälistä konferenssia “Viking Age as a Foreign Place”, joka järjestettiin Oslon yliopistossa 24–26 marraskuuta 2021, Eeva Jonsson

Norja

Aineistonkeruumatka Pohjois-Norjaan (Nordlannin hiotut kalliopiiirroskohteet) 14.-19.9.2021, Ville Mantere

Ruotsi, Tukholma

Luento aiheesta ”Rahojen metallianalyysit” numismatiikan peruskurssilla ”Mynt som arkeologisk och historisk källa” [Rahat arkeologisena ja historiallisena lähdeaineistona]. Yleisen arkeologian oppiaine, Tukholman yliopisto, 14.12.2021, Eeva Jonsson

Ruotsi, Tukholma

Markus Hiekkasen teoksen *Finlands medeltida stenkyrkor* julkistamistilaisuus, Ruotsi, Tukholma, Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, 15.-18.11.2021, Jussi-Pekka Taavitsainen

Ruotsi

Aineistonkeruumatka Ruotsiin (Tumlehedin kalliomaalaus) 1.11.-6.11.2021, Ville Mantere

Saksa, Kiel

EAA 2021 Annual Meeting (Kiel virtual) Widening Horizons. Session 222: Lost in Translation: Transformed and Forgotten Knowledge. Esitelmä ”When the world burns, the nettle does not”. Virtuaaliseminaari. 10.9.2021, Riku Kauhanen

Tanska, Kööpenhamina

Aineistonkeruumatka Tanskaan (Kansallismuseo, Kööpenhamin) 1.11.-6.11.2021, Ville Mantere

Pohjois-Norjan vuoret toimivat komeana taustana kalliopiiirrokselle. Kuva: Ville Mantere.

Vuosikalenteri

TAMMIKUU

20.1. Dosentti Hannu Takala luennoi Turun yliopiston Porin keskuksessa otsikolla *Kivikauden eloonjäämisopit*.

23.1. Tohtorikoulutettava Jussi Kinnunen ja yliopisto-opettaja Janne Harjula osallistuivat ARKSA-hankkeen webinaariin. He esitelmöivät yhdessä otsikolla *Turun Tuomiokirkkotorin tuohikirjeen transkriptio* ja Janne Harjula esitelmöi otsikolla *Turun Tuomiokirkkotorin kaivausten kirjoitusvälinelöydöt*.

30.1. Ahvenanmaan kulttuurihistoriallisessa museossa avattiin tohtorikoulutettava Jenni Luceniuksen ja professori Jan Storån toteuttama näyttely *Jettböle- stenålder i förändring*. Näyttelyn toteuttajat pitivät tulevien kuukausien aikana opastettuja kierroksia ja luennoivat otsikolla *Nya berättelser om Jettböle. Fynd och forskningsresultat*.

HELMIKUU

12.2. Turun yliopiston arkeologian oppiaineen, Turun museokeskuksen ja Aboa Vetus & Ars Nova -museon kaksivuotisen 3D-digitointihankkeen loppuseminaari *Mitä mallintamisen jälkeen? 3D-aineistojen tallentamisen ja jakamisen polttavat kysymykset* pidettiin etäyhteyksillä. Projektin johtaja Annukka Debenjak-Ijäs julkisti kirjansa *Arkeologisten kokoelmien 3D-digitointi* ja tohtorikoulutettava Jussi Kinnunen esitelmöi otsikolla *3D-ohjelmat, formaattien ominaispiirteet, yhteensopivuus ja säilytys*.

17.2. Turun yliopiston rehtori myönsi Mikael A. Manniselle dosentin arvon ympäristöarkeologian alalla.

MAALISKUU

22.3. Arkeologian TIAS-tutkija Georges Kazan vieraili BBC Radio 4:n *Out of the Ordinary* –ohjelmassa keskustelemassa pyhäinjäännöksistä.

28.3. Elävän kulttuurin Koroinen ry piti *Arkeologiaa Koroisilla* –webinaarin etäyhteyksillä. Yliopisto-opettaja Janne Harjula esitelmöi otsikolla *Ajatuksia Koroisten uusista tutkimuksista*.

29.3. Yliopisto-opettaja Janne Harjulaa haastateltiin Turun Sanomiin Elina Malkamäen toimittamaan artikkeliin *Koroisten pellossa rakenteita*.

HUHTIKUU

11.4. Yliopisto-opettaja Janne Harjulaa haastateltiin Turun Sanomiin Elina Malkamäen toimittamaan artikkeliin *Sitkeä myytti vai muinainen kaupan keskus? Uudet tutkimukset voivat ratkaista Koroisten arvoituksen*.

12.4. Historian ja arkeologian oppiaineet pitivät työelämäpäivän etäyhteyksillä.

13.4. Dosentti Hannu Takala esitelmöi Museovirastolla otsikolla *Muinaismuistolain uudistus arkeologin näkökulmasta*.

16.4. *Arkeologisia kenttätöitä Varsinais-Suomessa* –seminaari pidettiin etäyhteyksillä. Yliopisto-opettaja Juha Ruohonen esitelmöi otsikolla *Vuoden 2019 opetuskavaukset Liedon Pettisissä*.

23.4. Dosentti Hannu Takala esitelmöi Viipurin Lenin-museolle etäyhteyksillä otsikolla *Vallankumousvuodet Kannaksella ja Kirjasalon historia*.

26.4. Dosentti Hannu Takala piti Lahden kaupunginteatterin näyttelijöille *Lahti 1900-luvulla* –taustoituksen tulevaa näytelmää varten.

28.4. FT Sanna Lipkin esitti julkisen opetusnäytteen tekstiiliarkeologian dosentin arvoa varten Turun yliopistolla. Esitelmän aiheena oli *Suomen sodan nuoren sotilaan tarina arkeologisten tekstiilien valossa*.

TOUKOKUU

11.5. Tohtorikoulutettava Riku Kauhanen luennoi Salon kansalaisopistolla otsikolla *Siirtoväki Varsinais-Suomen ruotsin- ja kaksikielisissä kunnissa sotien jälkeen*.

18.5. Tohtorikoulutettava Riku Kauhanen luennoi Salon kansalaisopistolla otsikolla *Siirtoväen sijoittaminen ja sijoittuminen*.

20.5. Yliopisto-opettaja Juha Ruohosta haastateltiin Ravattulan Ristimäen hautoja käsittelevään mediatiedotteeseen *Tutkimukset paljastivat uutta tietoa 1100- ja 1200-lukujen haudoista – Ravattulan Ristimäellä arkuja pehmustettiin karhuntaljoin ja höyhenpeittein*.

25.-26.5. Professori Visa Immonen ja museologian yliopisto-opettaja esitelmöivät symposiossa *The XIII Symposium of Finnish Tourism and Leisure Research: Tourism in crisis?* otsikolla *Urban Heritage as the Anchor for an Uncertain Future? – The City of Turku and the COVID19 crisis*.

28.5. Yliopisto-opettaja Juha Ruohosta haastateltiin Aamuset-lehteen Kurt Hedborgin toimittamaan artikkeliin *Pronssikauden pakopaikkojen tutkimukseen tarvittaisiin tuntuvasti lisää rahoitusta*.

KESÄKUU

16.-18.6. Professori Visa Immonen esitelmöi etäyhteyksillä konferenssissa *Cities in a Changing World: Questions of Culture, Climate and Design* otsikolla *The vacillating sources of authority – The case of the Old Town in Turku, Finland*.

HEINÄKUU

2.7. Tohtorikoulutettava Jussi Kinnunen esitelmöi arkeologiasta Maarian seurakunnan Koroistenniemen Marianpäivän hartaudessa.

15.7. Yliopisto-opettaja Janne Harjulaa haastateltiin Sana.fi-sivustolle Saara Paateron toimittamaan artikkeliin *Kirkkohistoriaa Aurajoen rannalla*.

16.7. Tohtorikoulutettava Ulla Moilanen julkaisi Kalmistopiirissä artikkelin otsikolla *Hattulan Suontaan miekkahauta kertoo varhaiskeskiajan sukupuoliroolien joustavuudesta*.

ELOKUU

18.8. Turun yliopistossa toimivan *Kipot ja kielet* –hankkeen esittely julkaistiin Antiquity-lehdessä.

23.8. Oppiaineen opetuskaivaus aloitettiin Liedon Pettisissä.

SYYSKUU

1.9. FT Sonja Hukantaival aloitti työskentelyn arkeologian sijaisopettajana Janne Harjulan työskennellessä tutkijana Muutoksen veistäjät –hankkeessa.

6.-11.9. Professori Visa Immonen ja tohtorikoulutettava Hanna-Maria Pellinen esitelmöivät etäyhteyksillä konferenssissa *The 27th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists* otsikolla *Reconstructing the Rural-Urban Networks in the Medieval Aurajoki River Valley, Finland*.

11.9. Tohtorikoulutettava Jenni Lucenius esitelmöi etäyhteyksillä otsikolla *Pottery, Chemistry and Petrography. Neolithic figurines and vessels from Åland and the Baltic* konferenssissa *The 27nd Annual Meeting of the European Association of Archaeologists*.

Ravattulan muinaispuku julkistettiin yleisölle Kuralan kylämän Tryskimaksiinissa.

Ravattulan puku on Suomen kymmenes muinaispuku. Kuva: Suomen muinaistutkimuksen tuki ry.

12.9. Arkeologian TIAS-tutkija Georges Kazan puhui Turun yliopiston lukuvuoden avajaisjuhlassa arkeologian tutkijayhteisöstä ja koronan vaikutuksista.

18.9. Yliopisto-opettaja Juha Ruohonen esitelmöi Salon kansalaisopistolla otsikolla *Salon "sairaalanmäen" arkeologisia kohteita*.

30.9. Yliopisto-opettaja Juha Ruohonen esitelmöi Salon kansalaisopistolla otsikolla *Hautalöydöt. Löytöjä mullan alta.*

Oppiaineen opetuskaivaukset päättyvät viimein tutkimusalueiden täyttämisen myötä.

LOKAKUU

7.10. Tohtorikoulutettava Riku Kauhanen luennoi otsikolla *Evakoiden tulo kanta-Suomeen – sopu sijaa antaa, mutta onko sijaa sovelle?* osana Turun yliopiston poliittisen historian oppiaineen *Näkökulmia jatkosotaan* –kurssia.

Yliopisto-opettaja Juha Ruohonen esitelmöi Salon kansalaisopistolla otsikolla *Rautakautiset löydöt. Löytöjä mullan alta.*

12.10. Tohtorikoulutettava Riku Kauhanen teki Tutkija tavattavissa – virtuaalivierailun Kurikan lukioon otsikolla *Sotahistoriaa, konfliktiarkeologiaa ja muuta sotatutkimusta.*

14.10. Yliopisto-opettaja Juha Ruohonen esitelmöi Salon kansalaisopistolla otsikolla *Historiallisen ajan löydöt. Löytöjä mullan alta.*

16.10. Professori Visa Immonen haastatteli historian dosentti Panu Savolaista tämän kirjasta Matkaopas 1700-luvun Turkuun.

27.10. Tohtorikoulutettava Riku Kauhanen luennoi Helsingin avoimella yliopistolla osana *Tuhon voimat* –luentosarjaa otsikolla *Tuhon kirpaisu - Kulttuuriperinnön, muistin ja identiteetin tuhoaminen osana konflikteja.*

28.10. Tohtorikoulutettava Sofia Paasikivi piti yleisöluennon otsikolla *Kolera 1800-luvun Suomessa* Turun terveydenhuoltomuseon vuosikokouksessa.

28.–29.10. Professori Visa Immonen esitelmöi konferenssissa *Sigill i Norden* otsikolla *Metal detecting and seal stamps in Finland: What do new discoveries reveal about sealing practices?*

29.10. Tutkijatohtori Satu Koivistoa haastateltiin aka.fi-sivustolle Nina Mäki-Kihniän toimittamaan artikkeliin *Kosteikkoarkeologin kaivannosta nousee aarteita viime hetkellä.*

MARRASKUU

19.11. Ulla Moilasen väitös pidettiin Turun kauppakorkeakoulun Elovena-salissa.

25.11. Dosentti Hannu Takala esitelmöi Käkisalmen museolle etäyhteyksillä otsikolla *Arkeologi Theodor Schvindtin poliittinen elämä.*

Professori Visa Immonen esitelmöi otsikolla *Digital Archaeology as a Platform for Educational Collaboration* konferenssissa *Nordic Approaches to Archaeological Education.*

29.11. Tohtorikoulutettava Ville Mantere esitelmöi etäyhteyksillä otsikolla *Zoomorphic Stone Weapons in North-Western Europe – Manifestations of First Indo-European Influence in the Northern European Taiga During the 3rd Millennium BC* konferenssissa *Humans and Animals: Paradoxes of Mutual Relationships.*

30.11. Tohtorikoulutettava Riku Kauhanen luennoi Salon kansalaisopistolla otsikolla *Metsäkaartilaiset arkeologian ja folkloristiikan silmin.*

JOULUKUU

10.12. Raisiossa pidettiin rautakausi-seminaari yhteistyössä Raision museo Harkon kanssa. Yliopisto-opettaja Juha Ruohonen esitelmöi otsikolla *Kalmistollisesta asutuksesta kohti kokonaisvaltaisempaa asutuskuvaa. Tarkastelussa Varsinais-Suomen myöhäisrautakautiset peltoasuinpaikat*

Samassa yhteydessä museossa avattiin arkeologinen *Polttokalmisto viikinkiajalta* –näyttely, joka esitteli Ihalan Siirin viikinkiaikaista polttokenttäkalmistoa uusimpien tutkimustulosten valossa.

15.12. Kaarinan kaupunki myönsi yliopisto-opettaja Juha Ruhoselle Kaarina-mitalin. Perusteluissa mainitaan, että Ruuhonen on tehnyt keskeistä työtä Kaarinan historian selvittämiseksi.

16.12. Yliopisto-opettaja Janne Harjula esitelmöi Kaarinan kansalaisopistolla otsikolla *Riimut ja arkeologinen tekstitutkimus*.

17.12. Geotalolla vietettiin arkeologian emeritusprofessori Jukka-Pekka Taavitsaisen merkkipäivää, jonka yhteydessä neuvotteluhuone nimettiin hänen kunniakseen JPT-huoneeksi.

Emeritusprofessori vastaviihityn nimikkohuoneensa edustalla. Kuva: Jussi Kinnunen.

Arkeologian yhdistys Vare ry

Vuonna 2021 korona vaikeutti edelleen ainejärjestötoimintaa. Keväällä järjestötoiminta oli paljolti vielä etä tapahtumien parissa, mutta mahdollisuuksien mukaan pidettiin ulkotapahtumia. Säännöllisinä tapahtumina vuoden aikana olivat etävisat sekä verenluovutukset. Syyslukukaudella pandemiatilanne sekä tilarajoitukset hellittivät, joten päästiin viettämään perinteisiä halloween-juhlia, pikkujouluja sekä joulupuurotusta henkilökunnan kanssa. Marraskuussa vietettiin myös Vareen kalenterijulkareita.

Pandemia-ajan toiminnassa vaikeuksia tuotti jäsenten väsyminen pelkkiin etä tapahtumiin sekä epävarmuus esimerkiksi juuri tapahtumasuunnittelussa. Tilanteet ja rajoitukset saattoivat muuttua viikoissa joten välillä oli turhauttavaa epävarmuus siitä, voidaanko jokin tapahtuma pitää ensi kuussa tai paljonko ihmisiä tiloihin sai tulla. Vuosi sujui kuitenkin mallikkaasti loppuun ja uusia jäseniäkin liittyi Vareen riveihin runsaasti! Hallitus toimi suurimmaksi osaksi etäkokouksien kautta ainakin kevätkauden ja jatkoi etäkokous mahdollisuutta myös syksyllä. Vuoden aikana Vareen hallituslaiset osallistuivat ahkerasti niin HKT-laitoksen, arkeologian oppiaineen, kuin Tyy:n järjestämiin kokouksiin ja foorumeihin sekä ISHA Turun kokouksiin.

Syksyllä aloittaneet uudet fuksit pääsivät myös onneksi kokemaan lähitapahtumia heti alusta alkaen kun Vareen ja Kritiikki ry:n yhteisillä fuksiviikoilla järjestettiin monipuolisia tapahtumia. Syksyllä päästiin pitämään pitkästä ajasta myös Vareen syysretki, joka tehtiin Turun Tuomiokirkkoon Juhana Ahlmon opastuksella. Perjantaipäivystyksiä pidettiin vuoden aikana aina mahdollisuuksien mukaan, mutta keskiviikkokokahvitukset olivat tauolla Åbo Akademin tilarajoitusten takia. Vuoden aikana järjestettiin kahdet yhteiset arkeologian työelämäpäivät yhteistyössä Fibula ry:n ja Meteli ry:n kanssa, joihin osallistui paljon yleisöä kaikista järjestöistä.

Kotimaisia yhteistyötahoja

Museovirasto
Museiverket

Varsinais-Suomen
MAAKUNTAMUSEO

KANSALLISMUSEO
NATIONALMUSEUM

KANSALLISARKISTO

Nautelankosken
museo

Vanhalinna

Turku Centre for Biotechnology

Turun Biotekniikan Keskus Åbo Bioteknikcentrum

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

CENTRE FOR THE STUDY OF
CHRISTIAN CULTURES

LAHDEN MUSEOT
HISTORIALLINEN MUSEO

OULUN YLIOPISTO

SUOMEN KESKIAIAN
ARKIOLOGIAN SEURA
SÄLSKAPET FÖR METEITIDS-
ARKIOLOGI I FINLAND

SUOMEN
ARKEOLOGINEN SEURA

ARKEbuusi
OSUUSKUNTA

SMTT
SUOMEN MUINAISTUTKIMUKSEN TUKE RY

Muuritutkimus

TURUN
TUOMIOKIRKKO

AKATEMIATALO

GEOTALO,
ARKEOLOGIA

TURUN YLIOPISTO
Akatemiankatu 1

YHTEYSTIEDOT

(02) 333 5232

arkeologia@utu.fi

www.utu.fi/arkeologia

www.facebook.com/arkeologiaty